

**4 TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
*HUMANISTIC EDUCATION IN THE TECHNOLOGY
CIVILIZATION OF XXI CENTURY.***

**A QUEST FOR AN EDUCATIONAL BALANCE
ALCIDE DE GASPERI UNIVERSITY OF EUROREGIONAL
ECONOMY IN JÓZEFÓW**

25 APRIL 2017

**IV MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
*EDUKACJA HUMANISTYCZNA W CYWILIZACJI
TECHNICZNEJ XXI WIEKU.***

**W POSZUKIWANIU PEDAGOGICZNEJ RÓWNOWAGI
WYŻSZA SZKOŁA GOSPODARKI EUROREGIONALNEJ
IM. ALCIDE DE GASPERI W JÓZEFOWIE**

25 KWIETNIA 2017 ROKU

W dniu 25 kwietnia 2017 roku w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie odbyła się IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Edukacja humanistyczna w cywilizacji technicznej XXI wieku. W poszukiwaniu pedagogicznej równowagi*. Patronat honorowy nad konferencją objął Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego; Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu Warszawskiego; Academia Electronica/Uniwersytet Jagielloński; Katedra Dydaktyki Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach; Fakultet Pedagogiczny Uniwersytetu w Ostrawie w Czechach; Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M.P. Dragomanowa w Kijowie; Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie; Centrum Humanistyki Cyfrowej Instytutu Badań Literackich PAN; Ośrodek Rozwoju Edukacji ORE;

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego; Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie; Komisja Edukacji i Rodziny Rady m.st. Warszawy; Szkoły Animus im. bł. ks. J. Popiełuszki; Schronisko dla Nieletnich i Zakład Poprawczy w Warszawie-Falenicy oraz Powiatowy Urząd Pracy w Otwocku.

Konferencję otworzył **JM Rektor WSGE im. Alcide De Gasperi dr Tadeusz Graca**, zachęcając do podjęcia próby rozstrzygnięcia fundamentalnego pytania czasów współczesnych: czy humanizacja i technicyzacja to przeciwieństwa zaburzające rozwój cywilizacyjny? Przewodnicząca Komitetu Naukowego Konferencji **prof. zw. dr hab. Bożena Muchacka** z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie życzyła Wykładowcom i Gościom, aby świat wirtualny był miejscem obecności tego, co najbardziej cenne, czyli prawdy, dobra i piękna.

Problematyka konferencji została zaprezentowana w trakcie sesji plenarnych oraz paneli tematycznych. Część plenarna była miejscem analizy paradygmatów społeczeństwa technologicznego oraz istoty i roli humanistyki ze wskazaniem zagadnień szczegółowych. **Prof. zw. dr hab. Andrzej Bałandy-nowicz** (Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. J. Korczaka w Warszawie) wymienił warunki zachowania równowagi pomiędzy techniką a umysłem człowieka. Są nimi harmonia intelektu ze światem intuicji, zmysłów oraz popędów. **Prof. zw. dr hab. Lech Zacher** (Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie) wyakcentował dyfuzję i ambiwalencję techniki, zwracając uwagę na konieczność rozwoju nie tyle technologii komputerowych, co raczej ludzkiej mądrości. **Prof. zw. dr hab. Bożena Muchacka** (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) przedstawiła szanse i zagrożenia dzieciństwa komputerowego w perspektywie medialnych przewartościowań wartości i roli rodziców w recepcji przez dziecko współczesnego świata. **Prof. zw. dr hab. Zbigniew Semadeni** (Uniwersytet Warszawski) wskazał na istotę procesów rozumowania w kontekście rachunku pamięciowego, ukazując trudności w jego opanowaniu z powodu nieumiejętnego, często zaś niepotrzebnego, korzystania z technologii komputerowych. **Ks. prof. zw. dr hab. Andrzej Maryniarczyk** (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) sprecyzował warunek zachowania równowagi w korzystaniu z technologii: jest nim kształcenie siebie w filozofii, lecz nie w jakiegokolwiek, lecz w filozofii mądrościowej. Poszukuje ona przy-

czyn rzeczywistości, której integralnym elementem są obecnie techniki komputerowe, posiadające sobie właściwe przyczyny wymagające ich rozumienia. Natomiast **dr hab. Maria M. Boużyk** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) podjęła próbę analizy fenomenu społeczeństwa ponowoczesnego, wskazując na jej dwa wyznaczniki: użyteczność oraz ruchliwość opartą na kompetencjach. **Prof. zw. dr hab. Sławomir J. Żurek** (Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) zaprezentował wyniki badań stanu czytelnictwa w Polsce w 2016 roku. Koniec scholaryzacji jest rozstaniem z literaturą. Spada liczba osób czytających prasę elektroniczną oraz internetowe serwisy informacyjne. Po zdiagnozowaniu zjawiska zostały podane środki zaradcze: opracowanie nowatorskiej metodyki literatury, kształtowanie motywacji wewnętrznej ucznia, medialne promowanie literatury. Upowszechnianiem literatury w środowisku cyfrowym zajmuje się zaś Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN, której działalność przedstawił **dr Bartłomiej Szleszyński** na przykładzie Nowej Panoramy Literatury Polskiej. Reprezentant Politechniki Wrocławskiej **dr hab. Jan Wadowski** podjął próbę opisu cywilizacji technicznej i ukazał główne trendy rozwojowe tłumaczące hipotezę „religii techniki” (Dawid F. Noble). **Dr hab. Joanna Wyleżałek**, Dziekan Wydziału Nauk Społecznych SGGW w Warszawie, opisała zjawisko zaniku kulturotwórczej funkcji uniwersytetu w warunkach cywilizacji technicznej. **Dr hab. Jacek Breczko** (Uniwersytet Medyczny w Białymstoku) zestawił i porównał trzy schematy etyczne, aby wskazać najbardziej wartościowy dla edukacji: połączenie indywidualizmu z altruizmem. Z kolei **prof. UKSW dr hab. Stanisław Chrobak** omówił kulturę jakości życia w służbie aktywnego obywatelstwa. Natomiast **prof. zw. dr hab. Irena Kurlak** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) poświęciła swój wykład warunkom humanistycznego oddziaływania wobec osób pozbawionych wolności.

Konferencja odbyła się nie tylko w świecie realnym, lecz także wirtualnym – nie mniej rzeczywistym. Wykład *Pedagogika i wychowanie w dwóch światach dzisiejszej rzeczywistości* wygłosił w Second Life **prof. zw. dr hab. Michał Ostrowicki** – założyciel Akademii Electronica jako jednostki uczelnianej Uniwersytetu Jagiellońskiego (współpraca mgr Artur Banaszak, WSGE im. Alcide De Gasperi).

Tytuły sesji panelowych wskazywały na wzajemne powiązania humanistyki z techniką, lecz sfery te zostały zaprezentowane z odmiennych punktów widzenia: *Humanistyka a cywilizacja techniczna*, *Edukacja a humanistyka i cywilizacja techniczna*, *Cywilizacja techniczna w humanistyce*. Wspólną myślą przewodnią sesji była próba zdiagnozowania współczesnej sytuacji technologicznego świata XXI wieku oraz podanie wskazówek umożliwiających funkcjonowanie w tej wirtualno-realnej przestrzeni. Zagadnienia ogólne stały się szerszym kontekstem dla przedstawicieli 27 ośrodków naukowych (uniwersytetów, szkół wyższych i akademii, z kraju i zagranicy) do ukazania kwestii bardziej szczegółowych. Będą one dostępne w formie monografii opublikowanej przez Wydawnictwo WSGE im. Alcide De Gasperi.

Sesje plenarne prowadzili: **prof. zw. dr hab. Bożena Muchacka** z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie oraz **dr hab. Jacek Breczko** z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Pierwszej sesji popołudniowej (*Humanistyka a cywilizacja techniczna*) przewodniczyła **dr hab. Maria M. Boużyk** z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Kolejność wystąpień tej sesji była następująca: **prof. UKSW dr hab. Stanisław Chrobak** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), referat *Kultura aktywnego obywatelstwa racją życia społecznego*; **dr hab. Jacek Breczko** (Uniwersytet Medyczny w Białymstoku), referat *Indywidualizm altruistyczny (szkic etyczny, polityczny i edukacyjny)*; **dr Andrey Daragenski** (International University „MITSO” Viciebsk Branch), referat *From the Individual to the “Collective Intelligent Symbionts”: Changing the Subject of Humanities in New Technological Era*; **dr Paweł Maciąg** (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach), referat *Modyfikacje i interakcje w sztuce jako przejaw generowania nowych znaczeń*; **dr Andrzej Sztylka** (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach), referat *Krytyka paradygmatu technokratycznego w encyklice LAUDATO SI’ papieża Franciszka*; **dr Magdalena Joachimowska** (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), referat *O potrzebie wychowania humanistycznego. Wybrane kategorie i ich znaczenie dla rozwoju człowieka*; **prof. dr hab. Roman Dodonov** (Vasyl’Stus Donetsk National University), referat *On the Question of the Responsibility of the Humanities Education for the Anthropological Crisis of Modernity*; **dr Vitalii Biletskyy** (Vasyl’Stus Donetsk National University), referat *Re-establishment of the Obligatory*

Classical Humanistic Element in Education as a Prerequisite of the Resistance of the Mass Consciousness Manipulation; **dr hab. Joanna Wyleżałek** (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), referat *Rola uniwersytetu w kształtowaniu kultury społecznej*; **dr Kateryna Novikova** (WSGE im. Alcide De Gasperi), referat *Kłęska instytucji? Szkolnictwo wyższe, rynek pracy a innowacyjność w obliczu wyzwań nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych*; **dr Paweł Romaniuk** (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), referat *Humanistyczne uwarunkowania zarządzania i rozwoju administracji publicznej*; **mgr Łukasz Kiesznowski** (Uniwersytet w Białymstoku), referat *Humanistyczne wartości prawa wobec nowych technologii. Czy i w jakim zakresie komputery zastąpią prawników i jak nauczać prawa w zformatyzowanym świecie?*; **prof. dr hab. Vera Dodonova** (Vasyl'Stus Donetsk National University), referat *The Role of the Postnonclassic Rationality in the Creation of an Individuality*; **dr Nataliia Kovchyn** (The National Academy of Pedagogical Science of Ukraine), referat *Organization of Socio-Cultural and Psychological Adaptation of Personality in the Modern European Space*; **prof. dr hab. Mariia Nesterova** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Humanistic Challenges of the Cognitive Technologies in Education*; **dr Halyna Hlushkova** (Vasyl'Stus Donetsk National University), referat *Cognitive Position of a Subject in the Epistemological and Axiological Dimensions*; **dr Yevhenija Yemelyanenko** (Zaporizhzhia National Technical University), referat *The Meaning of Humanity in the Eyes of the Technology Students*.

Drugiej sesji popołudniowej przewodniczyła **prof. nadzw. dr hab. Lidia Marszałek** z Kujawskiej Szkoły Wyższej we Włocławku. Kolejność wystąpień tej sesji była następująca: **prof. dr hab. Galyna Nesterenko** (National Pedagogical Dragomanov University Diversity), referat *Management as a Conception for Educational Balance*; **prof. zw. dr hab. Irena Kurlak** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), referat *Humanistyczne aspekty oddziaływań edukacyjnych wobec osób pozbawionych wolności*; **prof. CHAT dr hab. Marzanna Kielar/dr Aneta Gop** (Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie), referat *Fenomen miłości w integralnym ujęciu badawczym*; **ppłk dr Zbigniew Leśniewski/mjr mgr inż. Paweł Ostolski** (Akademia Sztuki Wojennej), referat *Ocena możliwości zastosowania teorii konstruktywizmu i konektywizmu pedagogicznego w systemie szkolenia Sił*

Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej; **dr Patrycja Cicha** (Szkoły Animus im. bł. ks. J. Popiełuszki), referat *Rola i zadania pedagogiki w świecie ponowoczesnym*; **dr Kazimierz Jurzysty** (Lubelska Szkoła Wyższa w Rykach), referat *Pedagogika kultury w systemie współczesnej edukacji*; **mgr Aleksandra Zalewska-Królak** (Uniwersytet Warszawski), referat *Postrzeganie kultury przez dzieci*; **mgr Dorota Zagrodnik** (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), referat *Kultura pedagogiczna rodziców w dobie przemian XXI wieku*; **Ganna Denyskina** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Modern Education Technologies for the Training of the Future Language Studies Educators*; **dr Izabela Gątarek** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), referat *Nowe technologie w kontekście rozwoju dzieci i młodzieży. Perspektywa epistemologiczna*; **mgr Aleksandra Majsterek** (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), referat *Nowoczesne urządzenia medialne w rękach współczesnej młodzieży – szansą czy zagrożeniem w ich edukacji, rozwoju, życiu?*; **mgr Magdalena Andrys** (Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu), referat *Mediatyzacja edukacji muzycznej – możliwość czy konieczność?*; **mgr Ewelina Kurowicka** (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II), referat *Analysis and Evaluation of Computer Programs Used in the Polish Language Education*; **dr Lesia Kowalska** (Vasyl'Stus Donetsk National University), referat *Technologies of the Use of the Information Capital of the Documental Sources in the Education Process*; **dr Barbara Antczak** (WSGE im. Alcide De Gasperi), referat *Modele edukacji – między humanizmem a komercją*; **dr Tetiana Machacha** (The National Academy of Pedagogical Science of Ukraine), referat *Komponent humanistycznej treści edukacji technologicznej szkół ogólnokształcących*; **dr Małgorzata Kaniewska** (WSGE im. Alcide De Gasperi); **dr Marcin Klimski** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), referat *Globalna polityka eliminacji ubóstwa – aspekt edukacyjny*; **mgr Oksana Okhmush-Kovalevska** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Philosophical Foundations of Professional Self-Development in the Epoch of Digital Technologies*.

Trzeciej sesji popołudniowej przewodniczyła **dr Aleksandra Szejniuk** z Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie. Kolejność wystąpień tej sesji była następująca: **Grzegorz Laskowski** (Pełnomocnik Rektora WSGE im. Alcide De Gasperi), referat *Wsparcie zdo-*

bywania kompetencji i doświadczenia z wykorzystaniem nowych technologii w całościowym uczeniu się; **dr Galyna Biichuk** (The National Academy of Pedagogical Science of Ukraine), referat *The Use of Electronic Educational Platform in the Process of Humanities Learning*; **dr Sofia Sokolova** (WSGE im. Alcide De Gasperi), referat *Technological Civilization for Education of Philologist*; **dr Grażyna Cęcelek** (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skiernewicach), referat *Wykluczenie cyfrowe dzieci z rodzin biednych jako ważny generator ich wykluczenia edukacyjnego i społecznego*; **mgr Agata Jakubas** (Uniwersytet Wrocławski), referat *Osoba z niepełnosprawnością jako twórczy uczestnik fandomu – nowe znaczenie technologii Web 2.0*; **dr Olena Hrybiuk** (Institute of Information Technologies and Learning Tools NAES of Ukraine), referat *Technology and the Workplace of the Future in Secondary School Technologia*; **dr Oleksandr Romanukha** (Donetsk National Tugan-Baranowski University of Economics and Trade), referat *The Method of the Graphic Interface Teaching of History*; **dr Aleksandra Szejniuk** (WSGE im. Alcide De Gasperi), referat *Rola szkoleń w doskonaleniu zawodowym pracowników. Wyzwanie XXI wieku*; **Musheh Tsyronian** (Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki), referat *The Use of Information Technology in Personnel Training at the Louis Vuitton Company*; **dr Lubov Bondareva** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Management Consulting in the Conditions of Business Humanization*; **Natalia Feshchenko** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *The Role of Television News in the Modern Informational Space*; **mgr Maryna Tereshchenko** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Management of Innovative Activity as a Value of Technology Civilization*; **Olena Lanovenchik** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Management of Information Security of an Educational Organization*; **dr Olga Chyzhevska** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Organizational Memory Typology*; **dr Hryhorii Kovalskyi** (Vasyl'Stus Donetsk National University), referat *Suggestion of Meanings in the Conditions of the „Hybrid” Informational Confrontation*; **dr Svitlana Tsymbal** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Philosophy and Logic of Informative Activity: the New Principles in Technogenic Era*; **mgr Danylo Dodonov** (National Pedagogical Dragomanov University), referat *Critical Thinking Development in Present Information Circumstances*

and Its Role in the Creation of the Political Behaviour Styles; mgr Volodymyr Hurzhy (Vasyl' Stus Donetsk National University), referat *Meaning and Role of the Humanities Education for the Cultural Diplomacy Development in the Contemporary Global Policy*.

Tematyka konferencji dotyczyła fundamentalnych problemów pedagogicznych. Chodzi bowiem o to, jak przypominają teorie pedagogiczne najwyższej próby, aby w człowieku narodził się człowiek. Miejscem „rodzenia się” owego człowieczeństwa jest zaś dziś nie tylko świat realny, lecz również (przede wszystkim) świat wirtualny. Stąd potrzeba refleksji nad przenikaniem się owych przestrzeni, podjętej w trakcie niniejszej konferencji. Sukces społeczno-gospodarczy zależy jednak od humanistycznych principiów. Bez mądrości nie zostanie zrozumiana oraz wykorzystana rzeczywistość wirtualno-techniczna kształtowana przez nowoczesne technologie komputerowe – wykreowane przecież przez czynnik jak najbardziej humanistyczny, czyli intelekt ludzki. Z tego powodu, jak wskazywali autorzy konferencyjnych wykładów, techniki cyfrowe to nie zawsze siła niszcząca wartości humanistyczne, które można przecież skuteczniej wyeksponować dzięki precyzji świata cyfrowego. Przykładem owej swoistej pedagogicznej równowagi jest działalność Akademii Electronica/Uniwersytet Jagielloński oraz Centrum Humanistyki Cyfrowej Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk.

Pokonferencyjnym wnioskiem może być następująca teza: warunkiem skuteczności działania technologii informatycznych jest zachowanie równowagi w korzystaniu z ich potencjału zakodowanego (przez człowieka właśnie) w strukturze (tkance) świata techniki.

Principium zachowania równowagi jest zaś ludzka mądrość.